

Raport wykonany przez:

Bio-Spec
Biuro Analiz Środowiskowych
Czarne Błoto, ul. Sosnowa 13
87-134 Zławieś Wielka

na zlecenie:

Gmina Grudziądz, ul. Wybickiego 38, 86-300 Grudziądz

2025

Ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna dla inwestycji „Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Piaskach” zlokalizowanej na działce nr 46/6 w miejscowości Piaski, obręb ewidencyjny 0013 Piaski w aspekcie wymogów ochrony gatunkowej zwierząt oraz wymaganych działań minimalizujących.

dr Krzysztof Kasprzyk

Spis treści

Rozdział		Strona
1	Wstęp	2
2	Metody badań	3
3	Opis inwestycji	4
4	Wyniki inwentaryzacji	7
5	Ocena oddziaływania planowanych termomodernizacji na chronione gatunki i proponowane działania minimalizujące oddziaływania negatywne.	7
6	Termin wykonywania prac i inne zalecenia	7
7	Literatura	8

1. Wstęp

Remonty i modernizacje budynków należą do inwestycji, które potencjalnie zagrażają populacjom ptaków i nietoperzy chroniącym się w tego rodzaju schronieniach. Zwierzęta te wykorzystują budynki zarówno jako miejsce rozrodu jak i okresową kryjówkę. Szczeliny pod obróbkami blacharskimi, parapetami, pęknięcia ścian oraz przestrzeń stropodachu to główne miejsca występowania ptaków i nietoperzy.

W świetle Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183) wynika konieczność ochrony ptaków i nietoperzy zasiedlających budynki w trakcie prowadzonych prac budowlanych.

Na mocy tego rozporządzenia większość gatunków ptaków oraz wszystkie gatunki nietoperzy występujące w Polsce objęte są ochroną gatunkową. Oznacza to, że w stosunku do gatunków objętych ochroną obowiązuje wiele zakazów. Spośród tych wymienionych w rozporządzeniu prac remontowych dotyczą głównie odnoszące się do umyślnego zabijania, niszczenia siedlisk, ostoi, gniazd, zimowisk i innych schronień, wybierania jaj, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc przebywania na inne miejsca.

Paragraf 10 pkt 4g i 4h ww. rozporządzenia nakłada obowiązek budowy sztucznych miejsc lęgowych oraz obowiązek dostosowania sposobów i terminów wykonywania prac budowlanych, remontowych i innych, tak aby zminimalizować ich negatywny wpływ na biologię poszczególnych gatunków i ich siedliska. Dotyczy to zarówno sytuacji, w której prowadzone prace remontowe/termomodernizacyjne oznaczają bezpośrednie zniszczenie siedlisk i lęgów, jak również sytuacji, kiedy prace prowadzone w pobliżu miejsc lęgowych i schronień powodują płoszenie i niepokojenie zwierząt.

W konsekwencji wymienione zapisy oznaczają, że harmonogram i przebieg prac budowlanych muszą uwzględniać taki sposób i czas prowadzenia prac, aby nie doszło do zniszczenia zasiedlonych gniazd, jaj, zabijania osobników młodocianych, płoszenia osobników dorosłych. W przypadku konieczności trwałego zniszczenia siedlisk (miejsc gniazdowych) niezbędne jest wykonanie działań minimalizujących (np. zamontowanie budek lęgowych).

2. Metody badań

Ornitofauna

Inwentaryzacja budynku pod kątem wykrycia gatunków ptaków, potencjalnych miejsc ich gniazdowania została przeprowadzona w dnia 12.06. 20205r. (godz. 10:30-11:10).

W celu wykrycia lęgowych gatunków ptaków i miejsc ich gniazdowania prowadzono obserwacje wszystkich elewacji budynków z pewnej odległości z użyciem lornetki (10x50). Podczas każdej kontroli w każdym punkcie obserwacyjnym obejmującym 1 lub 2 elewacje (narożnik) spędzano po ok. 10 minut (łącznie 40 minut). Przez lornetkę wyszukiwano wszystkie potencjalne miejsca lęgowe różnych gatunków w oparciu o znajomość ich preferencji w wyborze miejsca na gniazdo. Wyszukiwano ponadto ślady gniazdowania w postaci pozostałych pustych gniazd oraz po obserwacji odpowiednich otworów – czy nie wystaje z nich materiał gniazdowy i czy krawędzie otworu noszą ślady użytkowania. Szczególną uwagę poświęcono oglądaniu każdego nie zamkniętego otworu w budynku oraz szczelin w murze lub pod dachami. Podczas kontroli terenowej jeśli występowały sporządzono opisy potencjalnie dobrych miejsc do gniazdowania dla ptaków oraz wszystkich śladów i oznak ich lęgów. Wykonano również opis elewacji, obecności otworów i kominów wentylacyjnych. Oględziny miały również na celu ustalenie miejsc, w których należałoby rozwiesić budki lęgowe w ramach działań kompensacyjnych po zakończeniu lub w trakcie prac remontowych elewacji. Wykonano dokumentację fotograficzną potencjalnych miejsc gniazdowania oraz miejsc do późniejszego rozwieszania skrzynek.

Chiropterofauna

Termin prowadzenia badań przypadła na okres rozrodu czyli w praktyce funkcjonowania kolonii rozrodczych nietoperzy. Równolegle z badaniami ornitologicznymi poszukiwano śladów świadczących o dużym skupieniu osobników nietoperzy takich jak: obecność kału na ścianach, przybrudzenia wlotów. Wzdłuż budynków - pod ich ścianami poszukiwano również odchodów, mogących świadczyć o wykorzystywaniu kryjówek przez te ssaki. Lokalizowano ponadto wszystkie miejsca potencjalnie mogące stanowić kryjówkę nietoperzy nie zasiedlone jednak przez ptaki (brak śladów gniazdowania).

Podczas badań terenowych dnia 23.06.2025 (godz. 22:30-23:10) przy budynku prowadzono nasłuch i rejestrację z użyciem detektora ultrasonicznego Anabat II.

3. Opis inwestycji

Niniejsze opracowanie wykonano na potrzeby planowanego remontu budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Piaskach zlokalizowanego na działce nr 46/6 w miejscowości Piaski, obręb ewidencyjny 0013 Piaski.

Zakres inwestycji obejmuje:

1. Wykonanie prac ogólnobudowlanych polegających na:
 - demontażu i montażu nowej stolarki okiennej i drzwiowej;
 - dociepleniu ścian zewnętrznych styropianem;
 - dociepleniu ościeżnic stolarki okiennej, drzwiowej i bramowej styropianem;
 - wykonaniu wyprawy elewacyjnej tynkiem silikonowo silikatowym;
 - demontaż starych i wykonanie nowych obróbek blacharskich dla parapetów i attyk;
 - demontaż starych i montaż nowych rynien metalowych;
 - skuciu starych posadzek poza garażami i wykonaniu nowych warstw posadzek;
 - oczyszczeniu ścian i sufitów po wykonaniu posadzki betonowej pod wykonanie gładzi w miejscach wyszczerbionych (punktowo);
 - dwukrotne malowania ścian i sufitów.
2. Montaż instalacji fotowoltaicznej na dachu budynku Ochotniczej Straży Pożarnej.
3. Montaż instalacji pompy ciepła na terenie Ochotniczej Straży Pożarnej.
4. Oczyszczenie terenu i wywóz śmieci i gruzu po wykonaniu wszelkich prac remontowych i montażowych instalacji sanitarnej i elektrycznej.

Opis budynku

Budynek wykonany w technologii tradycyjnej, murowanej. Obiekt jednokondygnacyjny bez podpiwniczenia. Na poniższych fotografiach przedstawiono aktualny stan techniczny budynku.

Fot. 1. Widok na elewację północno – wschodnią budynku remizy w Piaskach.

Fot. 2. Widok na elewację południowo wschodnią budynku remizy w Piaskach. .

Fot. 3. Widok na część elewacji południowo – zachodniej budynku remizy w Piaskach.

Fot. 4. Widok na część elewacji południowo - zachodniej budynku remizy w Piaskach.

4. Wyniki inwentaryzacji

Ornitofauna

Podczas obserwacji terenowych w obrębie budynku nie stwierdzono obecności ptaków, ani żadnych miejsc zasiedlonych przez ptaki. Budynek z kompletną elewacją i obróbkami blacharskimi w bardzo dobrym stanie – bez szpar i wnęk.

Chiropterofauna

Podczas obserwacji terenowych nie stwierdzono śladów występowania nietoperzy ani dogodnych kryjówek dla nietoperzy w budynku. Podczas nasłuchów stwierdzono 2 przeloty borowców wielkich *Nyctalus noctula*, jednak wszystkie te dźwięki pochodziły od osobników przelatujących obok budynku.

5. Ocena oddziaływania planowanych termomodernizacji na chronione gatunki i proponowane działania minimalizujące oddziaływania negatywne.

Ze względu na brak zasiedlenia obiektu podczas planowanego remontu nie dojdzie do zniszczenia miejsc lęgowych ptaków i kryjówek nietoperzy. W związku z tym nie zostaną naruszone wymogi ochronne wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Nie proponuje się również żadnych działań minimalizujących ani kompensujących.

6. Termin wykonywania prac i inne zalecenia

Planowana inwestycja może być zrealizowana w każdym terminie w ciągu roku od wykonania ekspertyzy. Gdyby po tym okresie pojawiły się jakieś ubytki, należy je wypełnić w okresie od początku listopada i nie później niż do końca lutego. Podczas tej czynności należy wykluczyć obecność zwierząt w kryjówce, dlatego czynności te powinny odbywać się po uprzednim sprawdzeniu stanu zasiedlenia kryjówek.

Bio-Spec
Biuro Analiz Środowiskowych
Krzysztof Kasprzyk
WŁAŚCICIEL

7. Literatura

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183)
<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20160002183>)
- Wylegała P., Jaros R., Dzieciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009.
Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Broszura wydana przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” na zlecenie NFOŚiGW.
- Zyskowski D., Zielińska D. 2014. PRZEWODNIK DO INWENTARYZACJI ORAZ OCHRONY PTAKÓW I NIETOPERZY ZWIĄZANYCH Z BUDYNKAMI. Federacja Zielonych GAJA, Szczecin

9. Literatura

Kus K., Staniaszek M., Szczepaniak P. 2010. Ptaki w budynkach. Remonty i docieplenia w zgodzie z przepisami ochrony przyrody. Stowarzyszenie Ochrony Sów. Pp. 65.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt

<http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20160002183/O/D20162183.pdf>

Wylegała P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. Broszura wydana przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra” na zlecenie NFOŚiGW.

Zyskowski D., Zielińska D. 2014. PRZEWODNIK DO INWENTARYZACJI ORAZ OCHRONY PTAKÓW I NIETOPERZY ZWIĄZANYCH Z BUDYNKAMI. Federacja Zielonych GAJA, Szczecin.